

Konvertera till Disgenorter är en alldeles utmärkt funktion när man har en massa inskrivna orter utan att från början ha gjort dem till Disgenorter. Funktionen är lätthanterad men den kräver faktiskt lite eftertanke innan man sätter igång med det här arbetet.

Del 3 i serien om ort- och kartfunktionen

Konvertera till Disgenorter

AV INGVAR KÄRRDAHL

Konverteringsfunktionen är ett alldeles utmärkt hjälpmedel för att leta upp orter i databasen som inte är Disgenorter.

Du kan genomföra konverteringen bit för bit och vid flera tillfällen om du har många orter att konvertera. Du kan också använda konverteringen utan att i förväg ha byggt färdigt på ortträdet. Under konverteringen kan du redigera i ortträdet och t.ex. under församlingen lägga in de byar eller gårdar som behövs.

I den här artikeln använder jag en del begrepp och funktioner som jag beskrivit noggrant i tidigare artiklar om ort- och kartfunktionen i föregående två nummer av Diskulogen. Alla artiklar i den här serien av *Lär dig mer om Disgen 8* kan du läsa från DIS hemsida www.dis.se.

Starta konverteringen

Börja med att starta Disgen och stå gärna på ett tomt skrivbord i programmet. Klicka på **Verktyg** och välj därefter i rullgardinen **Konvertera till Disgenorter** (Bild 1). Du kommer nu in i dialogrutan **Konvertera orter**. Denna dialogruta (Bild 2) används för att konvertera orter, som är inskrivna i Disgen i textform dvs. direkt i ortfältet, till Disgenorter och därigenom får lampan att tändas. Funktionen hanterar alla ortsangivelser i alla notiser

där du i fältet **Ort** har skrivit in en ort för en händelse, t.ex. en ort i en födelse- eller flyttningsnotis.

Inledande förklaringar

Jag inleder med att kommentera några av detaljerna i dialogrutan:

Senast behandlad person (Bild 2, A) visar individnumret (i databasen) för den person vars orter konverteras, eller den person med lägst individnummer som har en notis med en icke Disgenort, eller den person där du avbröt konverteringen förra gången. Har du aldrig använt funktionen så blir individnummer 1 i regel valt utan angivande av några personuppgifter.

Konvertera likstavadade orter utan att fråga (Bild 2, B) är en funktion som jag rekommenderar att du som nybörjare inte använder. Tänk på att du kan ha stavat olika orter på samma sätt och

Bild 1

Bild 2

att det finns flera orter med likadana namn. Disgen kan ju då inte skilja på dem utan konverterar samtliga till den ort du angav när orten visades första gången eller när Disgen först hittar en ort med rätt namn men kanske på fel ställe. Helt utanför din kontroll kan härigenom felaktiga ortsuppgifter infogas. Se också kommentar i nästa funktion.

Lägg till Disgenorter som har rätt format (Bild 2, C) är ytterligare en funktion som jag inte vill rekommendera att börja med. Spontant kan den verka förenklande men den innebär begränsningar vilket du troligen ganska snart kommer att märka och troligen även bli irriterad på. Sikta därför in dig på att arbeta rationellt med huvudmetoden som ger dig full kontroll och bästa möjligheter att skapa en väl genomarbetad ortdatabas.

Kommentar: Denna och föregående funktion kan emellertid vara befogad att använda om man säkert vet att det material som ska konverteras även tidigare varit Disgenorter. Exempelvis kan det vara uppgifter som importerats med gedcom (genealogical data communications) vilket innebär att statusen som Disgenort försvinner vid gedcomöverföringen. Med ovannämnda snabbfunktioner kan man härigenom på ett enkelt sätt återställa materialet till Disgenorter (åter tända lampan).

Knappen **Stäng** (Bild 2, D) stänger konverteringsfunktionen utan att spara någon förändring i den uppgift som vid tillfället visas i dialogrutan även om den innehåller ett förslag på Disgenort. Alla tidigare genomförda konverteringar under arbetspasset är givetvis sparade.

Knappen **Hjälp** (Bild 2, E) visar hjälptexten för konverteringsfunktionen.

Knappen **Starta** (Bild 2, F) innebär att du börjar med behandlingen av de ortsuppgifter som du har inlagda för den förvalda personen (Bild 2, A).

Knappen **Starta från** (Bild 2, G) ger dig möj-

lighet att välja från vilken person du vill starta din konvertering. Det kan ju t.ex. vara så att du har flera flockar och inte vill börja konverteringen i din basflock. Konverteringen fortsätter sedan i nummerordning från den valda personen.

Knappen **Ändra ej** (Bild 2, H) innebär att du hoppar över konverteringen av den ort som visas i aktuell notis även om det finns ett förslag på Disgenort. Den tidigare inskrivna ort-angivelsen finns kvar i sitt ursprungliga skick som en icke Disgenort. Att hoppa över en ort är praktiskt att göra när man är osäker på om det är rätt ort eller man vill kontrollera något om orten. Alla överhoppade och övriga ej konverterade orter hittas av konverteringsfunktionen genom att välja **Starta från** och välja person nr 1 i basflocken.

Knapparna **Välj ort** och **Ändra** kommer jag att förklara när vi börjar med ett konverteringsexempel.

Längst ner till höger står en siffra under rubriken **Personer totalt** (Bild 2, I). Innan du valt person kan texten **TotalPanel** osv. förekomma i stället för sifferuppgiften. Den är felaktig i förhållande till rubriken eftersom talet anger antalet dataposter i din databas. Antalet dataposter är antalet individer adderat med antalet giftesnotiser. Dessutom är antalet ortsuppgifter som du behöver konvertera troligen betydligt större än den angivna siffran. Låt oss anta att du har inmatat 1 000 personer samt att du dessutom har 300 giftesnotiser vilket då innebär

att den angivna siffran för personer totalt blir 1300. Om du sedan för samtliga personer har ortsuppgift för både födelse- och dödsnotis samt ortsuppgift för giftesnotisen har du totalt 2 300 orter att konvertera ($2 \times 1000 + 300$).

Uppgiften **Personer återstår** (Bild 2, J) innehåller vad jag vill kalla för en icke logisk beräkning varför den uppgiften efter ett tags användande av konverteringsfunktionen blir ganska ointressant.

Konverteringsexempel

Första notisen

Nu kan det vara dags att göra den första konverteringen och i det här fallet så klickar jag på **Starta**.

På raden **Person:** anges nu grunduppgifterna för den person som behandlas (Bild 3).

På nästa rad **Notis:** visas vilken notis (i detta fall födelsenotisen), för angiven person, som behandlas.

På raden **Ortnamn** visas den ort som finns angiven (= inskriven) i födelsenotisen.

På nästa rad **Ändra till** finns det **förslag** som Disgen föreslår som Disgenort.

Jag har nu tre knappar/alternativ att välja mellan: **Välj ort**, **Ändra** eller **Ändra ej**. Vad jag nu gör är att jag jämför den av mig tidigare inskrivna orten **Fritsla (P)** (Bild 3, A) med den av Disgen föreslagna Disgen-orten **Fritsla (P)** (Bild 3, B). Eftersom den av mig inskrivna orten helt överensstäm-

Bild 3

mer med den föreslagna Disgenorten så klickar jag på knappen **Ändra** (Bild 3, C). Var nu ordentligt observant på att **Ändra-knappen** innebär att jag ändrar från **icke Disgenorten** på raden **Ortnamn** till **Disgenorten** på raden **Ändra till**. Att klicka på **Ändra** är en bekräftelse att orten i den här notisen nu blir en Disgenort och där- efter växlar också Disgen till nästa notis för den här personen vilket är en levdenotis.

Andra notisen

Det inskrivna ortnamnet **Kinna** (Bild 4, A) kunde Disgen inte hitta som någon Disgenort och därför finns givetvis inte heller något förslag på någon Disgenort (Bild 4, B). Den här gången har jag bara två knappar att välja mellan, **Välj ort** eller **Ändra ej**.

Jag klickar på **Välj ort** (Bild 4, C) och kommer då in i en dialogruta som heter **Konvertera: Kinna**. Eftersom jag vet att detta är ett församlingsnamn så klickar jag mig fram till det eller använder sökfunktionen (Beskriven i en tidigare artikel i Diskulogen). När du funnit den aktuella orten bör du för säkerhets skull vänsterklicka en gång på den så att den är tydligt (blå)markerad

(Bild 5, A). Nu kan du klicka på **OK**. (Det fungerar alltså på samma sätt som när du klickar på lampen för att registrera en Disgenort i en notis.) Att här klicka på **OK** innebär att du har ändrat aktuell **icke Disgenort** till den **Disgenort** som var markerad i dialogrutan **Konvertera: Kinna**.

Tredje notisen

Vi är nu tillbaka i dialogrutan **Konvertera orter** och vi befinner oss fortfarande på person nr 1 men är nu på en flyttningsnotis som innehåller två ortsangivelser (Bild 6, A) vilka måste konverteras var för sig. Disgen känner nu igen att vi tidigare har konverterat **Kinna** till **Kinna (P)** och föreslår denna ändring (Bild 6, B). Av de tre alternativa knapparna klickar vi på **Ändra** (Bild 6, C) där jag vill påminna om att detta innebär att vi accepterar den föreslagna Disgenorten på raden **Ändra till**.

Nästa ort är den andra orten (**Borås**) i samma flyttningsnotis. Här gör vi på samma sätt som när vi konverterade Kinna, dvs. vi klickar på **Välj ort**. I dialogrutan **Konvertera: Borås** letar vi upp och markerar **Borås Caroli (P)**. Flyttningen skedde dessutom till stads-

delen **Byttorp** som vi här först lägger in som en ny Disgenort på nästa nivå (Bild 7, A). Med den nya Disgenorten (blå)markerad klickar vi på **OK** för att slutgiltigt bekräfta vårt val.

Nästa person

Dialogrutan **Konvertera orter** har nu bytt till person 2 och börjar här med giftesnotisen. Här blir det enkelt eftersom programmet föreslår den ort vi avser och här klickar vi alltså på **Ändra**. Vi har tidigare gjort en ändring från **Kinna** till **Kinna (P)** och därför föreslår Disgen samma ändring som tidigare.

Du ser nu att det här börjar bli väldigt enkelt och kan gå riktigt fort när Disgen börjar lära sig hur vi vill ha det. I rutan under **Senast använda orter** finns de Disgenorter som du senast använt som Disgenorter. Du kan klicka på någon av dessa i stället för att gå den längre vägen via **Välj ort** om den Disgenort som du söker finns i snabbvalslistan **Senast använda orter** (Bild 8).

Fel konvertering

Med de fyra ovanstående notisexemplen och samtliga knappbeskrivningar har jag förklarat alla de alternativ som du rimligtvis kan komma att ställas inför när du gör konverteringen. Skulle du trots all försiktighet råka trycka på t.ex. **Ändra** istället för **Ändra ej** så har du registrerat en felaktig Disgenort. Gör direkt en minnesanteckning om vilken person och vilken notis det var som blev felaktig. Observera att det var den föregående notisen som blev fel och inte den som just nu visas i dialogrutan.

Min rekommendation är att du därefter omedelbart stänger konverteringsfunktionen. Letar upp personen och notisen som blev fel och direkt i notisen rättar felaktigheten. Det är mycket bättre att göra rättelsen direkt medan man minns vad som blev fel. När du sedan efter detta rättningsmoment återstartar konverteringsfunktionen så söker Disgen direkt upp den person och notis där du befann dig när du klickade på knappen **Stäng**.

Tidigare artiklar

Hur du i detalj arbetar med ortdatabasen finns noggrant beskrivet i Diskulogen nummer 66 och 67.

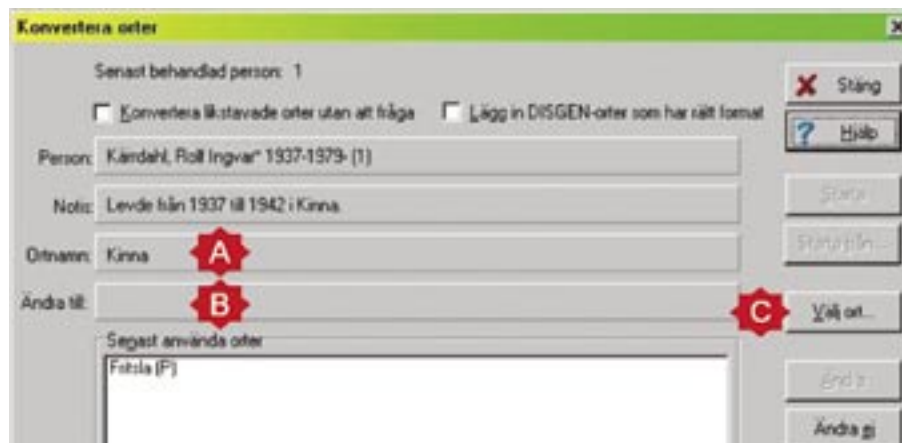

Bild 4

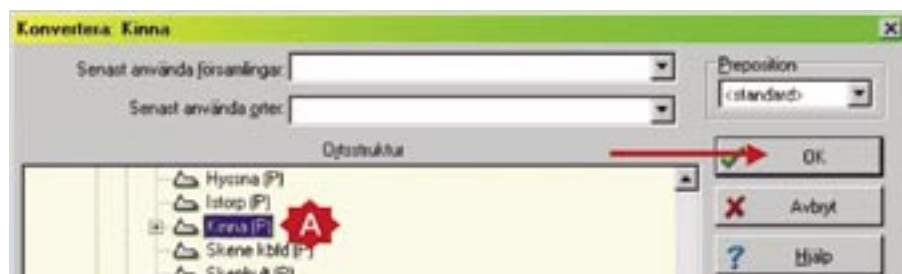

Bild 5

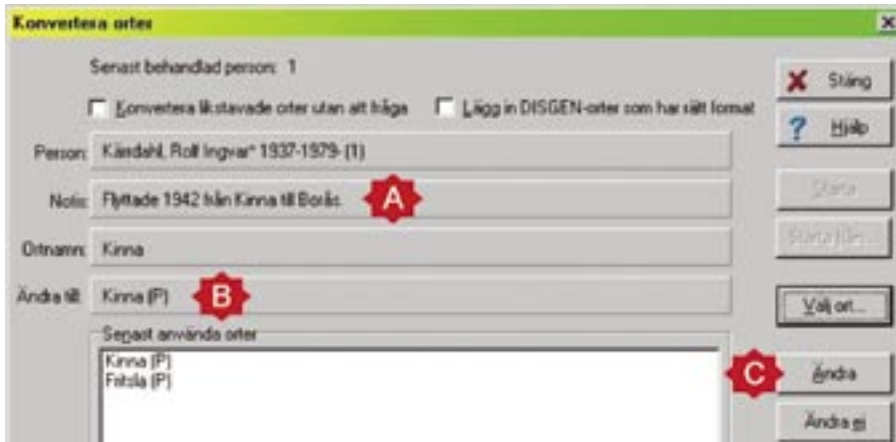

Bild 6

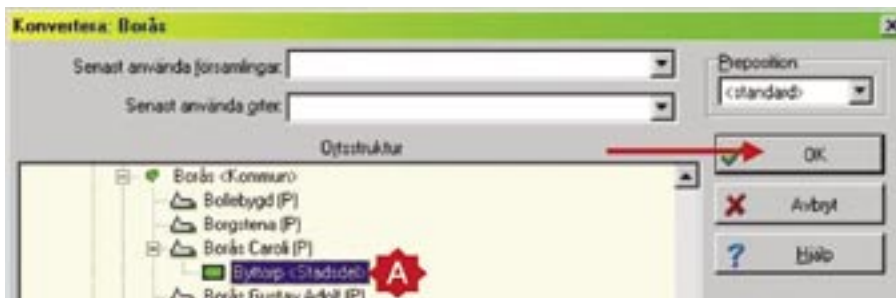

Bild 7

Ett sista påpekande

När du ska konvertera ortsangivelsen i en giftesnotis finns ett litet problem. På raden för **Person** anges endast giftesnotisen med sitt databasnummer inom parentes. Det går alltså inte att se vilka personer som giftesnotisen hör ihop med. Kunskap om vilka personer som är relaterade till ett specifikt gifte är ibland nödvändigt för att undvika att fel ort anges för ett gifte.

I de flesta fall, dock ej i alla, är angivet databasnummer, numret före en av kontrahenterna till giftesnotisen. Det bästa sättet att hitta de personer som hör ihop med giftesnotisen är att klicka på det gula ansiktet och söka på giftesnotisens nummer. Först måste du emellertid stänga konverteringsfunktionen. Du kommer då in i en familjeöversikt där giftet är relaterat till centrumpersonen. Här har du nu kontroll på att det blir en riktig ortsangivelse för det här gifte.

Nu kan du direkt i giftesnotisen konvertera till en Disgenort. Du kan också åter öppna konverteringsfunktionen och här välja att starta med giftesnotisens nummer, göra konver-

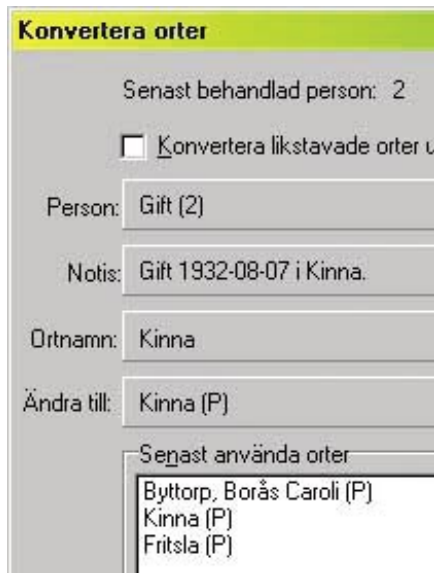

Bild 8

teringen för giftet och sedan fortsätta med konverteringen.

Det tar tid

Jag hoppas att du som läst den här beskrivningen av konverteringsfunktionen sätter igång och gör det här konverteringsjobbet. Det kommer att ta ett antal timmar i anspråk beroende på hur mycket material du har i

Fakta och förslag

Förbättra dialogrutan

Jag har använt den här konverteringsfunktionen ganska mycket och jag anser att dialogrutan skulle bli tydligare genom ändring på följande punkter:

- Översta uppgiften, Senast behandlad person, bör ändras till Senast behandlad datapost.
- Radrubriken Ortnamn bör ändras till Inskrivet ortnamn.
- Radrubriken Ändra till bör ändras till Ändra till Disgenorten.
- Knappbeteckningen Välj ort bör ändras till Välj Disgenort.
- Knappbeteckningen Ändra bör ändras till Ändra till Disgenorten/OK.
- Knappbeteckningen Ändra ej bör ändras till Ändra ej/Hoppa över.
- Dialogrutan kunde gärna designas om så att de tre knapparna Välj Disgenort, Ändra till Disgenorten/OK och Ändra ej/Hoppa över kommer att ligga bredvid varandra under raden Ändra till Disgenorten.
- Personer totalt bör ändras till Personer och giften totalt och på motsvarande sätt ändra Personer återstår.
- Nuvarande beräkningsmetod för "Personer totalt" och "Personer återstår" behöver förändras.

INGVAR KÄRRDAHL

Disgen. Offra någon timma under ett antal kvällar på det här i stället för att sitta och slöa framför TV-apparaten. När du är färdig kommer du säkert att känna dig mycket stolt över din förnämliga ortdatabas i Disgen och du kan lätt hitta orterna som du behöver jobba vidare med.

Lycka till med konverteringen! ■